

การพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล

Developing Analytical Reading Skills Using the REAP Learning Model Combined with Mind maps in Thai Language Subject for Grade 10 Students at La-ngu Pittayakom School, Satun Province

โรสมณี มณีโกบ^{1*} และ เจริญ บุญวรรณโณ²

Rosemenee Maneekob^{1*} and Characha Bunwanno²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี, หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Undergraduate student, Bachelor of Education program, majoring in Thai Language, Hat Yai University.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Lecturer in the Bachelor of Education Program, Department of Thai Language, Faculty of Education and Liberal Arts, Hat Yai University.

*Corresponding author, E-mail: rosaminee.man023@hu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ ก่อนและหลังการใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล จำนวน 25 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทยผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบที่มีการทดสอบก่อนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่า Dependent Samples t-test และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทยมีทักษะการอ่านวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับดีเยี่ยม

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านวิเคราะห์, การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ REAP, แผนผังความคิด

Abstract

This research article aims to 1) compare the analytical reading skills before and after the use of the REAP learning model combined with mind maps in the Thai language subject of 4th-year secondary school students at La-ngu Pittayakhom School, Satun Province, and 2) study the satisfaction of 4th-year secondary school students with the REAP learning model combined with mind maps in the Thai language subject of 4th-year secondary school students at La-ngu Pittayakhom School, Satun Province. The sample group consisted of 25 students in the 10th grade from La-ngu Pittayakhom School, Satun Province, selected using a purposive sampling method. The instruments used were lesson plans using the REAP learning model combined with mind maps in the Thai language subject, an analytical reading skills test, and a questionnaire on satisfaction with the REAP learning model combined with mind maps in the Thai language subject. The researcher conducted the experiment using a pre-test and post-test design with a single sample group. The statistical methods used to analyze the data were mean, dependent samples t-test, and standard deviation.

The research results showed that 1) 4th-year secondary school students who received learning management using the REAP model combined with mind maps in the Thai language subject 1) Post-test analytical reading skills were significantly higher than pre-test skills at the .05 statistical significance level, and 2) Grade 10 students showed excellent satisfaction with the REAP learning model combined with mind maps in the Thai language subject.

Keywords: Analytical reading skills, REAP learning model, Mind Maps

บทนำ

ภาษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาความคิดและการสื่อสารของมนุษย์ ทักษะการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านวิเคราะห์จึงเป็นกลไกหลักในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในสังคมข้อมูลข่าวสารยุคดิจิทัล ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 การเข้าถึงข้อมูลเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้ผู้เรียนต้องเผชิญกับสารจำนวนมากที่หลากหลาย ทั้งด้านรูปแบบและความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามแม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้ แต่ยังคงพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากขาดความสามารถ ตลอดจนสนใจสาระสำคัญของเนื้อหา แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นสาระสำคัญเชิงลึกได้อย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาพบแนวทางพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ผ่านกลวิธีต่าง ๆ โดยเฉพาะรูปแบบ REAP ซึ่งพัฒนาโดย Eanet & Manzo ในปี ค.ศ. 1976 (Eanet and Manzo, 1976 อ้างถึงใน ญัฐพร สายกฤษณะ, 2563) ที่เน้นกระบวนการอ่านอย่างมีขั้นตอนผ่านการอ่าน การถอดความ การอธิบาย และการไตร่ตรองร่วมกัน อีกทั้งแนวคิดแผนผังความคิดของ Ton Buzan (1993) ซึ่งแปลจาก ศัพท์ ภาษา อังกฤษว่า Mind mapping หรือ Concept Mapping ซึ่ง (วัฒนาพร ระวังบุทก์, 2542) ยังได้รับการ

ยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดระบบความคิด และสนับสนุนการเชื่อมโยงองค์ความรู้อย่างเป็น รูปธรรม ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่รายงานผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์และการคิดเชิงวิพากษ์ แต่ยังพบ ข้อจำกัด ในด้านการบูรณาการกระบวนการอ่านเชิงลึกเข้ากับเครื่องมือจัดโครงสร้างความคิดอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในบริบทการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งพัฒนาและศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อยกระดับทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยคาดหวังว่าการบูรณาการกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ เข้ากับการจัดระบบความคิดเชิงภาพจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึก การสังเคราะห์สาระสำคัญ และความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลอันเป็นแนวทางเชิงประจักษ์ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการอ่านวิเคราะห์และแนวคิดการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP

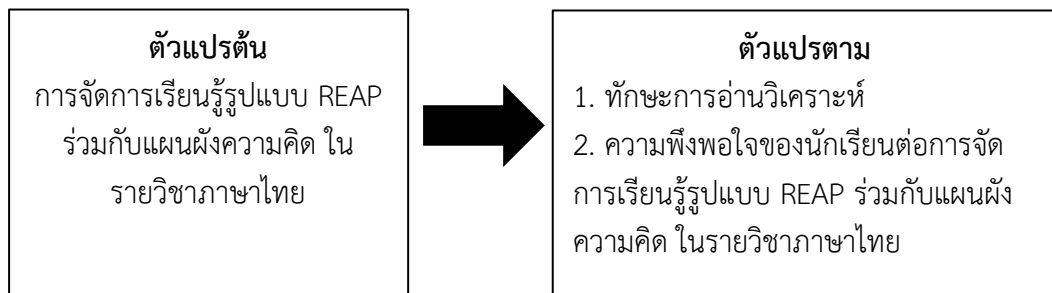
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถด้านภาษาไทย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารการเรียนรู้และการดำรงชีวิต โดยเน้นการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการอ่านวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมทั้งประเมินคุณค่าของเนื้อหาที่อ่านได้
2. การอ่านวิเคราะห์เป็นกระบวนการอ่านระดับสูงที่ต้องใช้การพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะองค์ประกอบของเรื่องวิเคราะห์ จุดมุ่งหมายของผู้เขียนและตีความเนื้อหาที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และถ่ายทอดความเข้าใจด้วยภาษาของตนเอง จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะดังกล่าว
3. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP พัฒนาโดย Eanet และ Manzo เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดและการเขียนควบคู่กัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) Read การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา 2) Encode การบันทึกหรือถ่ายทอดใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง 3) Annotate การเขียนอธิบายหรือสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน และ 4) Ponder การไตร่ตรองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน (Eanet & Manzo, 1976) กระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจ เรื่องที่อ่านวิเคราะห์สาระสำคัญและเชื่อมโยงความรู้ได้อย่างมีระบบ

นอกจากนี้ การนำเทคนิคแผนผังความคิดมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบความคิด สรุปสาระสำคัญและเชื่อมโยงแนวคิดจากบทอ่าน ได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนไปพร้อมกัน

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล จำนวน 124 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษาที่ 2 ภาคการศึกษา 2568 จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย 3 เครื่องมือ ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล

ขั้น Read: นักเรียนอ่านบทความ/เรื่องสั้น/วรรณคดีที่กำหนด

ขั้น Encode: นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง

ขั้น Annotate: นักเรียนอธิบายและวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมระบุข้อคิดเห็น

ขั้น Ponder: นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดทำแผนผังความคิดสรุปเนื้อหา

2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 นอกจากนี้ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33–0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20–0.60 แสดงว่าแบบทดสอบมีคุณภาพเหมาะสมในการนำไปใช้

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมในการนำไปใช้

ขั้นตอนการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามวงจร PAOR ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Act) การสังเกต (Observe) และการสะท้อนผล (Reflect) จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด รวมทั้งสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยศึกษาหลักสูตรและแนวคิดที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งปรึกษาครูผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือวิจัยไปวิพากษ์ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและนิสิตร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวิจัย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม จากนั้นนำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน วิเคราะห์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล โดยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนพร้อมทั้ง สังเกตพฤติกรรม การตอบคำถามในชั้นเรียน การจัดทำแผนผังความคิดและประเมินผลด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน วิเคราะห์หลังจากนั้น ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ โดยใช้การทดสอบ t- test แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์ (กลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์ (Dependent Samples t-test) t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อน และ หลังเรียน

2. ศึกษาความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ดังนี้

ทักษะการอ่านวิเคราะห์	N	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	t-test	sig
ก่อนเรียน	25	30	16.08	3.20	8.50	.001*
หลังเรียน	25	30	21.24	2.29		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$)

จากตารางที่ 1 เปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล พบว่า ผลการทดลองก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.08 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.20 และผลการทดลองหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.29 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่า t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์ (Dependent Samples t-test) มีค่า $t = 8.50$ พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย

ที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ความพึงพอใจ
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
1	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.82	0.39	ดีเยี่ยม
2	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.85	0.37	ดีเยี่ยม
3	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง	4.88	0.34	ดีเยี่ยม
4	สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ง่าย	4.86	0.36	ดีเยี่ยม
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้		4.85	0.37	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ความพึงพอใจ
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
5	สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านและคิดในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้	4.83	0.38	ดีเยี่ยม
6	นักเรียนสนใจและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรม	4.80	0.40	ดีเยี่ยม
7	นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติกิจกรรม	4.84	0.37	ดีเยี่ยม
8	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.83	0.38	ดีเยี่ยม
9	ครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	4.78	0.42	ดีเยี่ยม
รวมด้านบรรยากาศในการเรียนรู้		4.81	0.39	ดีเยี่ยม
ด้านสื่อการสอน				
10	สื่อการสอนมีความทันสมัย	4.74	0.44	ดีเยี่ยม
11	สื่อการสอนมีความหลากหลาย	4.70	0.46	ดีเยี่ยม
12	สื่อการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.78	0.41	ดีเยี่ยม
13	สื่อการสอนมีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4.86	0.35	ดีเยี่ยม
14	สื่อการสอนส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน	4.80	0.40	ดีเยี่ยม
รวมด้านสื่อการสอน		4.78	0.41	ดีเยี่ยม
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
15	นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์	4.84	0.37	ดีเยี่ยม
16	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.90	0.32	ดีเยี่ยม
17	นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และในชีวิตประจำวันได้	4.86	0.35	ดีเยี่ยม
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ		4.87	0.35	ดีเยี่ยม
ภาพรวม		4.82	0.39	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทย พบว่า โดยภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับและด้านบรรยากาศในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านสื่อการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 โดยทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

0.32 รองลงมา คือขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง และครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือ การปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26 และ ประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ สื่อการสอนมีความหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผัง ความคิดของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้	พฤติกรรมของนักเรียน
1. การวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง หัวใจ ชายหนุ่ม	นักเรียนบางส่วนไม่กล้าถามคำถามเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา และไม่ ร่วมอภิปรายเนื้อหาระหว่างเพื่อน ๆ
2. การวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความ คิดเห็นกับเรื่องที่อ่านประเภท บทความ	นักเรียนมีความตั้งใจทำกิจกรรมทุกขั้นตอน และแสดงความ คิดเห็นทุกประเด็นที่ครูกำหนด
3. การวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความ คิดเห็นกับเรื่องที่อ่านประเภท เรื่องสั้น	นักเรียนบางส่วนไม่มีส่วนร่วมในชั้นเรียน พูดคุยกันระหว่างทำ กิจกรรม และนักเรียนขาดทักษะการพูดนำเสนอชิ้นงาน

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมีความแตกต่างกัน ในแต่ละแผนการจัดการ เรียนรู้ โดยในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนบางส่วนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และไม่ค่อยมีส่วน ร่วมในการอภิปราย ขณะที่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 นักเรียน มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมและมีส่ว ร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง และในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 พบว่า นักเรียนบางส่วนยัง ขาดการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและทักษะการนำเสนอผลงาน อย่างไรก็ตาม โดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดสามารถ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของ นักเรียนได้ในระดับที่ดี

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการ เรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล พบว่า ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทย ($\bar{x} = 21.24$, S.D. = 2.29) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ($\bar{x} = 16.08$, S.D. = 3.20)

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทย พบว่า โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม จังหวัดสตูล พบว่า ผลทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทย ($\bar{x} = 21.24$, S.D. = 2.29) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ($\bar{x} = 16.08$, S.D. = 3.20) ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนได้รับการกระตุ้นความคิดที่เพิ่มมากขึ้น เกิดความคิดระดับสูงและคิดอย่างมีระบบเมื่อมีความท้าทายในการอ่านเพิ่มขึ้น จึงเกิดการเชื่อมโยงข้อมูลและความรู้ของนักเรียนมากขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งนักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ปิณณพงศ์ ฤณาพรณ์, ทรงคุณ จันทจร และศาสตรา เหล่าอัคคะ (2560) เรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากวรรณกรรมของสุนทรภู่ โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือแบบ STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น 0.73 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.77 วิจัยของ ศุภณัฐ ชินรัตน์ (2562) เรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิจัยของ ญัฐพร สายกฤษณะ (2563) เรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านวิเคราะห์และการเขียน สรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี REAP ร่วมกับ เทคนิคการใช้ผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี REAP ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนละงูพิทยาคม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทย พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีเยี่ยมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38) รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41) และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านสื่อการสอน (มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและการทำงานอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 รองลงมา คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง และครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.26 และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ สื่อการสอนมีความหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิดในรายวิชาภาษาไทย ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น และร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้รับจากการอ่านวิเคราะห์ ได้ฝึกการสรุปความรู้ วิเคราะห์เรื่องราวของเรื่องที่อ่าน อีกทั้ง ได้นำเสนอสิ่งที่ตนวิเคราะห์ให้ต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน และครูผู้สอนแล้ว ทำให้ได้รับคำชื่นชมและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปพัฒนาการอ่านวิเคราะห์ของตนเอง นักเรียนจึงเกิดความมั่นใจ และได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ (ชนัญธิตา เทียงราช 2559) เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) และรายชื่ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดของ (ชนัญธิตา เทียงราช 2559) เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.34$) และรายชื่ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะวิจัยในครั้งนี้

1. ครูควรชี้แนะและแสดงตัวอย่างการพูดนำเสนอชิ้นงานให้แก่ นักเรียนอย่างชัดเจน
2. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และร่วมอภิปรายเนื้อหาพร้อมกันมากยิ่งขึ้น
3. การจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ร่วมกับแผนผังความคิด ในรายวิชาภาษาไทย ด้วยสื่อที่น่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจและการมีส่วนร่วมของนักเรียนให้มีเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะวิจัยในครั้งต่อไป

1. นำการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ไปพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียน ระดับชั้นอื่น ๆ
2. ศึกษาแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ REAP
3. ทำวิจัยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ REAP ที่ศึกษาตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). การคิดเชิงวิเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- ชนัญธิตา เทียงราช. (2559). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ณัฐพร สายกฤษณะ. (2563). การพัฒนาความสามารถในการอ่านวิเคราะห์และการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลวิธี REAP ร่วมกับเทคนิคการใช้ผังกราฟิก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ปิ่นฉัตร ฤกษ์พรหม, ทรงคุณ จันทจร, และศาสตรา เหล่าอัคคะ. (2560). การพัฒนาทักษะการอ่านเชิง

วิเคราะห์จากรรณกรรมของสุนทรภู์ โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือแบบ STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(2), 94 – 106.

วัฒนาพร กระจับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอลทีเพรส.

ศุภณัฐ ชินรัตน์. (2562). การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้การอ่านวรรณคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จากการจัด การเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ. สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์, 6(2), 46-55.

Eanet, M. G., & Manzo, A. V. (1976). REAP: A strategy for improving reading/writing/study skills. *Journal of Reading*, 19(8), 647–652.

Buzan, T. (1993). *The Mind Map Book*. London: BBC Books.